

|                          |                                                    |
|--------------------------|----------------------------------------------------|
| <i>Rodzaj dokumentu:</i> | <b>Zasady oceniania rozwiązań zadań</b>            |
| <i>Egzamin:</i>          | <b>Egzamin maturalny</b>                           |
| <i>Przedmiot:</i>        | <b>Historia</b>                                    |
| <i>Poziom:</i>           | <b>Poziom rozszerzony</b>                          |
| <i>Formy arkusza:</i>    | MHIP-R0-100, MHIP-R0-200, MHIP-R0-300, MHIP-R0-400 |
| <i>Termin egzaminu:</i>  | 11 czerwca 2025 r.                                 |

*Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.*

*Gdy wymaganie dotyczy zakresu podstawowego dopisano (PP), a gdy zakresu rozszerzonego szkoły ponadpodstawowej – dopisano (PR).*

#### Zadanie 1.1. (0–1)

| Wymagania określone w podstawie programowej <sup>1</sup>                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                           |
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br>2) charakteryzuje etapy ekspansji Rzymskiej. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: Na planie ukazanym w źródle 2. przedstawiono bitwę między wojskami rzymskimi a wojskami kartagińskimi. Wojowników rzymskich widać na płaskorzeźbie oznaczonej literą A – charakterystyczne uzbrojenie. [Na płaskorzeźbie B ukazano wojowników perskich, tzw. nieśmiertelnych, którzy nie brali udziału w bitwie zilustrowanej na planie].

#### Zadanie 1.2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający:<br>2) charakteryzuje etapy ekspansji Rzymskiej. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

<sup>1</sup> Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019)

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

D

## Zadanie 2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | III. Świat starożytnych Greków. Zdający:<br>1) porównuje organizację społeczeństwa Aten i Sparty oraz formy ustrojowe greckich <i>poleis</i> . (PP)<br>3) ocenia funkcjonowanie demokracji w Atenach czasów Peryklesa. (PR) |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: zwolennikiem

Przykładowe uzasadnienie: Autor w cytowanym fragmencie wychwala zalety arystokracji i krytykuje demokrację – oligarchia zaś to ustrój, w którym rządzi nieliczni (arystokracja).

## Zadanie 3.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Wymagania szczegółowe                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Chronologia historyczna. Zdający:<br>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].<br>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | III. Świat starożytnych Greków. Zdający:<br>4) wyjaśnia specyfikę kultury hellenistycznej. (PR) |

### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści wybranego źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: fragment A

Przykładowe uzasadnienie:

- W tym fragmencie znajdują się informacje pozwalające na chronologiczne umieszczenie opisywanych tam zjawisk na przełom IV i III w. p.n.e. – a więc okres hellenistyczny.
- Opisane w tym fragmencie cechy kultury, np. synkretyzm religijny, inspiracje kultury greckiej kulturą Wschodu, wskazują na okres hellenistyczny.

**Zadanie 3.2. (0–1)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | III. Świat starożytnych Greków. Zdający:<br>4) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

A

**Zadanie 4. (0–1)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | VI. Europa wczesnego średniowiecza.<br>Zdający:<br>2) charakteryzuje ideę cesarstwa karolińskiego i porównuje ją z ideą cesarstwa Ottonów. (PP) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów zawierających odwołanie do miniatury.

1 pkt – za sformułowanie jednego argumentu zawierającego odwołanie do miniatury.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowe argumenty**

- Władza pochodzi od Boga (Chrystus podtrzymujący koronę) – władca jest namiestnikiem Chrystusa na ziemi, sprawuje władzę w jego imieniu.
- Atrybuty władzy monarchy – miecz i włócznia – są podtrzymywane przez świętych (postaci w szatach duchownych i z aureolą nad głowami).

### Zadanie 5.1. (0–2)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I [...]. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

2 pkt – za podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy między opiniami.

1 pkt – za podanie jednego podobieństwa albo jednej różnicy między opiniami.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

##### Podobieństwo:

W obu tekstach zwrócono uwagę, że książę Polan nie zdecydował się na przyjęcie chrześcijaństwa z pobudek wewnętrznych, tylko dla osiągnięcia korzyści.

##### Różnica:

Autor źródła 1. wskazuje, że Mieszko przyjął chrzest dla osiągnięcia osobistej korzyści, natomiast autor źródła 2. Wskazuje na motywy polityczne tej decyzji.

### Zadanie 5.2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I [...]. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Przemyślidzi

**Zadanie 6.1. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim.<br>Zdający:<br>1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli [...] Bolesława Chrobrego;<br>2) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. jest mowa o Bolesławie Śmiałym [Szczodrym], który popadł w konflikt z biskupem Stanisławem, co zakończyło się dla niego utrata tronu. Na mapie natomiast przedstawiono granice Królestwa Polskiego za panowania Bolesław Chrobrego, o czym świadczy obecność w tych granicach m.in. Miłska i Łużyc.

**Zadanie 6.2. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim.<br>Zdający:<br>1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli [...] Bolesława Chrobrego;<br>2) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Kraków

### Zadanie 7. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>XII. Polska w XIV i XV w. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając [...] rozwój przywilejów szlacheckich;</p> <p>3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgry [...] w XIV i XV w. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

1.– P; 2. – P

### Zadanie 8.1. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:</p> <p>1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w. (PP)</p> <p>1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach. (PR)</p> <p>XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Zdający:</p> <p>2) charakteryzuje działania Stefana Batorego w zakresie polityki wewnętrznej i zagranicznej. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

A – Albrecht Fryderyk Hohenzollern

B – Albrecht Hohenzollern

**Zadanie 8.2. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:<br>1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w. (PP)<br>1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach. (PR)<br>XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Zdający:<br>2) charakteryzuje działania Stefana Batorego w zakresie polityki wewnętrznej i zagranicznej. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

1 – F; 2 – F

**Zadanie 9.1. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...];<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:<br>1) omawia konflikty wewnętrzne i zewnętrzne w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: Tak

Przykładowe uzasadnienie: Tzw. śluby lwowskie króla Rzeczypospolitej Jana Kazimierza dotyczyły zawierzenia Polski pod opiekę Matki Bożej i obietnicę poprawy losy najbiedniejszych warstw społecznych, co jest widoczne w cytowanym tekście – obranie Matki Bożej za patronkę Polski i zobowiązanie poprawy losu państwa.

### Zadanie 9.2. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok [...];<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Zdający:<br>1) omawia konflikty wewnętrzne i zewnętrzne w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. (PP) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie okoliczności.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Jan Kazimierz ogłosił ten dokument w trakcie najazdu szwedzkiego (tzw. potopu), kiedy większość terytorium Królestwa Polskiego dostała się pod okupację wojsk szwedzkich.

### Zadanie 10. (0–2)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający:<br>3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego [...]. (PP) |

#### Zasady oceniania

2 pkt – za sformułowanie dwóch argumentów.

1 pkt – za sformułowanie jednego argumentu.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowe argumenty

- O tym, że słup pochodzi z czasów unii polsko-saskiej świadczą umieszczone na nim herby Rzeczypospolitej i Królestwa Saksonii.
- Dowodem na to, że słup został wybudowany w czasach unii polsko-saskiej świadczy umieszczona na nim data 1725.

**Zadanie 11. (0–2)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający:<br>3) charakteryzuje procesy modernizacyjne w państwach sąsiadujących z Rzeczpospolitą Obojga Narodów. (PP) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

1. – F; 2. – F; 3. – P

**Zadanie 12. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I. Chronologia historyczna. Zdający:<br>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...].<br>II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXIX. Epoka napoleońska. Zdający:<br>2) przedstawia przykłady zaangażowania się Polaków po stronie Napoleona, z uwzględnieniem Legionów Polskich we Włoszech;<br>3) charakteryzuje genezę, ustrój i dzieje Księstwa Warszawskiego. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: przed

Przykładowe uzasadnienie: Medal został wybity na upamiętnienie traktatów pokojowych w Tylży zawartych 1807 roku między Napoleonem i carem Aleksandrem I z jednej strony, oraz między Napoleonem a królem Prus z drugiej strony. Cytowany rozkaz dotyczy wyprawy Wielkiej Armii Na Rosję z 1812 roku, o czym świadczy m.in. określenie „druga wojna polska”.

### Zadanie 13. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający:</p> <p>1) charakteryzuje sytuację polityczną, społeczno-gospodarczą i kulturową Królestwa Polskiego, ziem zabranych, zaboru pruskiego i austriackiego. (PP)</p> <p>3) opisuje następstwa Wiosny Ludów na ziemiach polskich. (PR)</p> |

#### Zasady oceniania

2 pkt – za dwie prawidłowe odpowiedzi.

1 pkt – za jedną prawdziwą odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

1 – B

2 – A

### Zadanie 14. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający:</p> <p>2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa;</p> <p>3) opisuje działania władz powstańczych, [...]. (PP)</p> <p>XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający:</p> <p>1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa;</p> <p>2) opisuje działania władz powstańczych (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła i własnej wiedzy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: Podczas powstania styczniowego ustanowiono herb trójdzielny (orzeł, pogoń i archanioł Michał) – moneta przedstawia herb ustanowiony podczas powstania listopadowego (orzeł, pogoń).

**Zadanie 15. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:<br>2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach;<br>3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Rozstrzygnięcie: A

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. opisano założenia polskiego pozytywizmu – zaniechanie walki zbrojnej na rzecz pracy organicznej i wzmacniania substancji ekonomicznej narodu. Do tego samego programu nawiązuje ilustracja A, stanowiąca stronę tytułową regulaminu polskiej fabryki wydana dla polskojęzycznych robotników.

**Zadanie 16. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymaganie szczegółowe                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający:<br>1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego [...]. (PP) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za odpowiedź poprawne podane nazwisko polityka i wyjaśnienie.

1 pkt – za odpowiedź poprawne podane nazwisko polityka lub wyjaśnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

Nazwisko polityka: [Aleksander] Wielopolski

Przykładowe wyjaśnienie: Aleksandrowi Wielopolskiemu nie udało się rozładować napiętej sytuacji, ponieważ ogłoszona przez niego branka doprowadziła ostatecznie do wybuchu powstania styczniowego, którego chciał uniknąć.

### Zadanie 17.1. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:<br>2) przedstawia reformy wewnętrzne w państwach zaborczych w II połowie XIX i na początku XX w. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź zawierającą poprawne uzasadnienie.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź:

Założenia organizacji opisanej w źródle 2. przewidywały działania na rzecz wzmocnienia niemieckiej obecności m.in. w Wielkopolsce, nasilenie polityki osadnictwa niemieckiego i germanizacji. Przejawem takiej polityki było wznoszenie pomników niemieckich przywódców w miastach polskich na terenie zaboru pruskiego.

### Zadanie 17.2. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XXXIII. Europa i świat w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:<br>2) przedstawia reformy wewnętrzne w państwach zaborczych w II połowie XIX i na początku XX w. (PR) |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Hakata [Niemiecki Związek Marchii Wschodniej]

### Zadanie 18.1. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający:<br>2) przedstawia postanowienia konferencji pokojowej w Paryżu dotyczące Polski. (PP)<br>XLII. Dzieje polityczne II Rzeczypospolitej.<br>Zdający:<br>3) ocenia wpływ [...] Romana Dmowskiego [...] na kształt II Rzeczypospolitej [...]. (PR) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

[Roman] Dmowski

**Zadanie 18.2. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XXXIX. Europa i świat po I wojnie światowej. Zdający:<br>2) przedstawia postanowienia traktatu wersalskiego [...] (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

traktat wersalski

**Zadanie 19.1. (0–1)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XLV. Świat na drodze do II wojny światowej. Zdający:<br>4) wyjaśnia genezę paktu Ribbentrop-Mołotow i przedstawia jego postanowienia. (PP)<br>XLVI. Wojna obronna Polski w 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Zdający:<br>4) przedstawia podział ziem polskich między okupantów. (PP) |

**Zasady oceniania**

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do mapy i własnej wiedzy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: Zgodnie z ustaleniami paktu Ribbentrop-Mołotow granica strefy wpływów niemiecko-sowieckiej miała przebiegać m.in. na linii Wisły, na mapie granica przebiega wzdłuż rzeki Bug, czyli na podstawie traktatu o granicach z 28 września 1939 r.

### Zadanie 19.2. (0–2)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | XLIII. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej. Zdający:<br>1) charakteryzuje przemiany [...] gospodarcze w II Rzeczypospolitej [...]. (PR) |

## Zasady oceniania

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

1. – P; 2. – P; 3. – F

### Zadanie 20. (0–1)

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymaganie szczegółowe                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | LVI. Stalinizm w Polsce i jego erozja.<br>Zdający:<br>3) charakteryzuje przejawy odwilży popaździernikowej. (PR) |

## Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

## Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Nie

Przykładowe uzasadnienie: Wiersz stanowi przykład poezji socrealistycznej i jest pochwałą (panegirykiem) polskiego dyktatora epoki stalinizmu Bolesława Bieruta. Odwilż październikowa z 1956 roku charakteryzowała się potępieniem czasów stalinowskich i przywódców tamtego okresu.

**Zadanie 21. (0–3)**

| <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Wymaganie szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</li> <li>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</li> </ol> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</li> <li>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</li> </ol> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</li> <li>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</li> <li>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</li> </ol> | <p>LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2) wyjaśnia genezę zimnej wojny [...];</li> <li>3) omawia proces sowyetyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej. (PP)</li> </ol> |

**Zasady oceniania**

- 3 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
- 2 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych bez przedstawienia kontekstu historycznego ALBO za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
- 1 pkt – za prawidłowe wyjaśnienie przesłania rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego bez przedstawienia kontekstu historycznego.
- 0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Źródło jest przykładem propagandy radzieckiej z okresu zimnej wojny. Związek Radziecki jest ukazany pozytywnie, jako państwo miłujące pokój (gołębki pokoju) i wspierające państwa regionu (w tle odbudowane Stare Miasto w Warszawie z kolumną Zygmunta, Pałac Kultury i Nauki jako dar ZSRR). Stany Zjednoczone są ukazane negatywnie jako państwo niosące innym w "darze" wojnę, i inne nieszczęścia. Karykatura została opublikowana w trakcie wojny w Korei, w którą oba mocarstwa były zaangażowane.

### Zadanie 22. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...];</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego.</p> | <p>LIII. Przemiany cywilizacyjne na świecie. Zdający:</p> <p>2) analizuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej;</p> <p>3) charakteryzuje zjawisko „rewolucji obyczajowej” i ruchów młodzieżowych, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń 1968 r. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za odpowiedź poprawną.

0 pkt – za odpowiedź błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

B

### Zadanie 23. (0–1)

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Wymaganie szczegółowe                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.</p> | <p>LVIII. Dekada 1981–1989. Zdający:</p> <p>1) wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, opisuje jego specyfikę oraz społeczne, gospodarcze i polityczne skutki. (PP)</p> |

#### Zasady oceniania

1 pkt – za prawidłowe uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

#### Rozwiązanie

Przykładowe uzasadnienie: karykatura przedstawia wronę, co jest prześmiewczym nawiązaniem do Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego. Organ ten został utworzony wraz z ogłoszeniem 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego przez Wojciecha Jaruzelskiego. Przedstawiona wrona satyrycznie nawiązuje również do I sekretarza KC PZPR gen. Wojciecha Jaruzelskiego.

**Zadanie 24. (0–1)**

| Wymagania ogólne                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;<br>2) [...] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego. | LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający:<br>3) rozpoznaje najważniejsze postacie „Solidarności” (z perspektywy ogólnopolskiej i lokalnej). (PR)<br>LVIII. Dekada 1981–1989. Zdający:<br>2) [...] ocenia rolę ks. Jerzego Popiełuszki i omawia okoliczności jego śmierci. (PP)<br>LIX. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie na przełomie XX i XXI w. Zdający:<br>1) opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997 [...]. (PP) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

A – [Anna] Walentynowicz

B – [Jerzy] Popiełuszko

C – [Tadeusz] Mazowiecki

**Zadanie 25. (0–2)**

| Wymaganie ogólne                                                                                                                                                                                         | Wymagania szczegółowe                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| II. Analiza i interpretacja historyczna.<br>Zdający:<br>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego. | LVIII. Dekada 1981–1989. Zdający:<br>3) wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia okrągłego stołu, opisuje i ocenia jego skutki. (PP)<br>LIX. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie na przełomie XX i XXI w. Zdający:<br>1) opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997. (PP) |

**Zasady oceniania**

2 pkt – za odpowiedź zawierającą trzy poprawne wskazania.

1 pkt – za odpowiedź zawierającą dwa poprawne wskazania.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**

1 – F; 2 – P; 3 – P

**Zadanie 26. (0–15)**

|                 | <b>Wymagania ogólne</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Wymagania szczegółowe</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Temat 1.</b> | <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej [...];</li> <li>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</li> </ol> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</li> <li>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</li> <li>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</li> <li>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</li> </ol> <p>III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</li> <li>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</li> <li>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</li> </ol> | <p>VII. Europa w okresie krucjat. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2) charakteryzuje uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej oraz przedstawia ich skutki. (PP)</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Temat 2.</b> | <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</li> <li>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</li> </ol> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>3) wyjaśnia genezę i opisuje następstwa rewolucji angielskich. (PP)</li> </ol> <p>XXV. Rewolucje XVIII w. Zdający:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) wyjaśnia genezę i skutki rewolucji amerykańskiej;</li> <li>3) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki rewolucji francuskiej. (PP)</li> </ol> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) charakteryzuje etapy rewolucji francuskiej i wyjaśnia specyfikę okresu jakobińskiego;</li> <li>2) ocenia znaczenie rewolucji</li> </ol> |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          | <p>i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</p> <p>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</p> <p>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</p>                                                                                                                | <p>amerykańskiej i francuskiej z perspektywy politycznej, gospodarczej i społecznej. (PR)</p> <p>XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający:</p> <p>3) charakteryzuje ruchy społeczne i niepodległościowe w I połowie XIX w. w Europie i Ameryce Łacińskiej;</p> <p>5) charakteryzuje przebieg Wiosny Ludów w Europie, uwzględniając udział Polaków. (PR)</p> <p>XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający:</p> <p>5) porównuje przyczyny i przebieg rewolucji w latach 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim. (PR)</p> <p>XXXVII. I wojna światowa. Zdający:</p> <p>4) przedstawia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej w Rosji. (PP)</p> |
| Temat 3. | <p>I. Chronologia historyczna. Zdający:</p> <p>1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;</p> <p>2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.</p> <p>II. Analiza i interpretacja historyczna.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego;</p> <p>2) rozpoznaje rodzaje źródeł, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;</p> <p>3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;</p> <p>4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.</p> <p>III. Tworzenie narracji historycznej.</p> <p>Zdający:</p> | <p>XLII. Dzieje polityczne II Rzeczypospolitej. Zdający:</p> <p>1) porównuje ustrój i rzeczywistość polityczną w II Rzeczypospolitej przed i po przewrocie majowym;</p> <p>2) charakteryzuje politykę zagraniczną II Rzeczypospolitej. (PR)</p> <p>XLIII. Społeczeństwo i gospodarka II Rzeczypospolitej. Zdający:</p> <p>4) charakteryzuje i ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej. (PP)</p> <p>3) ocenia politykę gospodarczą i społeczną władz II Rzeczypospolitej. (PR)</p>                                                                                                                                                                                                                 |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  | <ol style="list-style-type: none"><li>1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;</li><li>2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;</li><li>3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.</li></ol> |  |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

## KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ

| A. NARRACJA HISTORYCZNA                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                             |                |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej                                                                                                                                        | Poziom argumentacji wypowiedzi                                                                                                                                                                                              | Liczba punktów | Poprawność merytoryczna                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu</b>                                                                                   | • bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu                                                                                                                                                              | 12 pkt         | Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych): <b>1–2 błędy merytoryczne (-1 pkt); 3–5 błędów merytorycznych (-2 pkt); powyżej 5 błędów merytorycznych (-3 pkt)</b> |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego                                                                                                     | 11 pkt         |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych                                                                                                          | 10 pkt         |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu                                                                                                                                                        | 9 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu</b><br>(trzeci element zrealizowany częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowany)      | • bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego                                                                                                    | 9 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu | 8 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu                                                                                                                                                               | 8 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego                                                                                              | 7 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych                                                                                  | 7 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu                                                                                                                                                         | 6 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do jednego elementu tematu</b><br>(pozostałe elementy zrealizowane częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowane) | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych                                                                                           | 6 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych                                                                                     | 5 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych                                                                                 | 5 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych                                                                                 | 4 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu                                                                                                                                                              | 4 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu                                                                                                                                                        | 3 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Wiedza historyczna nie została wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do żadnego elementu tematu</b>                                                                       | • powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu                                                                                                                                                       | 3 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu                                                                                                                                                        | 2 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                                                                                                         | • powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu                                                                                                                                                       | 1 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO brak wypowiedzi.</b>                                                                        |                                                                                                                                                                                                                             | 0 pkt          |                                                                                                                                                                                                                                                               |

| <b>B. SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI</b>                                                                                                                     | <b>Liczba punktów</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana).                                                | <b>3 pkt</b>          |
| Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).  | <b>2 pkt</b>          |
| Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania). | <b>1 pkt</b>          |
| Wypowiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.   | <b>0 pkt</b>          |